

Бошко И. Бојовић

КОСОВО и МЕТОХИЈА

Етничко насиље у служби великих сила

ΠΑΙΔΕΙΑ

Наслов оригинала:
Бошко И. Бојовић
КОСОВО И МЕТОХИЈА
ЕТНИЧКО НАСИЉЕ
У СЛУЖБИ ВЕЛИКИХ СИЛА

Издавач
ПАΙΔΕΙΑ, Београд
Генерални директор
ПЕТАР ЖИВАДИНОВИЋ
Главни и одговорни уредник
ВЕСНА ЈАЊИЋ

© 2015, ПАΙΔΕΙΑ, за ово издање

БОШКО И. БОЈОВИЋ

КОСОВО И МЕТОХИЈА
ЕТНИЧКО НАСИЉЕ
У СЛУЖБИ ВЕЛИКИХ СИЛА

ΠΑΙΔΕΙΑ
БЕОГРАД, 2015.

КОСОВО И БАЛКАНИЗАЦИЈА ЕВРОПСКОГ ПРОСТОРА

*Ко не савлада лекције историје,
осуђен је на њихово понављање.*

Југоисточна Европа, Балкан, западни Балкан или Косово као најужи појам примене евроатлантске геостратегије представљају истовремено један од најексплицитнијих примера противречности западног модела цивилизације. Чињеницу да Балкан има више историје него што је у стању да асимилира требало би применити и на Европу (чији је он део и која је готово увек имала комплекс одбојности и неразумевања за југоисточни део заједничке прошлости), и то до мере која се може означити као надменост и ароганција, себичност и дискриминација, стигматизација и стереотипија, пре него разумевање и рационализација у односу на део заједничког географског и историјског наслеђа. Разумљиво је да у својој самосвести Европа има потребу за одређивањем граница свог просторног и временског простирања. Остаје питање да ли таква потреба оправдава порив за стварањем својеврсне сиве зоне којој се препуштају непомирљиве противречности, парадокси, тензије и жаришта, као стечиште некомпатибилности са европским достигнућима и цивилизацијским стандардима?

Ако је балканска ратна драма заиста обележила крај, као и почетак XX века, није ли то повод за сагледавање улоге развијенијих делова Европе у генези, трајању и исходу Источног

питања, пре него за потискивање одговорности која се препушта онима који су у стварности били више објект него субјект геополитичких игара и предмет одмеравања снага?

Ово тим пре што се глобални односи снага и унутрашње противречности у свету наглих промена све више заоштравају и усложњавају, што упућује на тежњу за натурањем одговорности за све извесније и неизбежније конфликте независно од балканских међусобица. Балканска каписла не може сакрити чињеницу да се глобална прерасподела моћи и конфликта интереса одвија на сасвим другим меридијанима, за чије је стратегије југоисток Европе само један од полигона за примену експерименталних и оперативних захвата.

Аналогије и паралеле из ближе или даље прошлости уверљиво сведоче о невеликом репертоару геостратешких мирнодопских одмеравања утицаја у најави глобалних сукоба. Тако и оно чега смо сведоци и савременици не може измаћи осећају већ виђеног пре једва неколико генерација. Као што је некадашња таласократија била опсесивно заокупљена страхом од приступа Русије топлим морима, којим би се могла довести у питање њена поморска хегемонија, тако њена савремена наследница не одустаје од фантазма о контроли Евроазије, која се наводно постиже сламањем и сузбијањем, понижавањем и подређивањем Русије. Као што је британска таласократија пре једног века превидела свог стварног и неминовног германског такмаца, што је довело до Великог рата и његове још катастрофалније репризе неколико десетина година касније, тако се мегаломанска стратегија самопрокламованих глобалних господара систематизацијом замене теза усмерава ка још већој општој катаклизми. Замена теза неминовно води погрешном фокусу противника. Заслепљеност и анимозитет мањих разлика, који су сахранили старије и можда заслужније цивилизације, увелико доводе до сумрака и ову савременост, којој упркос свему и даље припадамо.

Чињеница да се налази на средокраћи и разломку сусрета и сукоба цивилизација готово од искона, условљава пословичну осетљивост балканског простора, као и његову манипулативну употребљивост. Као показатељ и антиципатор долазећих кретања, овај је простор својеврсни сеизмограф тектонских поремећаја и ломова који могу имати опредељујуће и пресудне особине. Стога су замрзнути конфликти као минска поља хегемона на Балкану од потенцијално већег значаја него у другим деловима Европе. Тамо где се сусрећу и додирују исток и запад, север и југ простора Евроазије, велике културне, цивилизацијске и конфесионалне групације, не могу се без последица примењивати двоструки стандарди и правила у складу са насиљем и уценама наметнутим интересима. Пројектовани конфликт цивилизација може се на тај начин као бумеранг вратити његовим иницијаторима.

У средишту тог изузетно осетљивог простора, Косово и Метохија су вековима били преломна једначина будућности Балкана и ширег југоисточног региона Европе. Данас је та невелика територија у жижи преламања судбине западног Балкана на раскршћу евроатлантских интеграција, стагнације или даље дезинтеграције које могу имати далекосежне геостратешке последице, све до готово несагледивих размера.

Генезу савремених улога и асиметрија потребно је сагледати у дубљем историјском контексту уз ширећу перспективу ка савременим етноконфесионалним и демографским насилним променама. Од краја средњег века и великог историјског преокрета који вековима маргинализује балкански простор у односу на остале делове његовог европског залеђа, долази до постепених и спорих, од краја XVII века до све бржих и насилнијих промена етничких и конфесионалних, друштвених и привредних структура, на Косову и Метохији знатно радикалније и окрутније него на другим деловима европског југоистока. Етничко и конфесионално насиље врши се у служби

и стратешком интересу балканског и евроазијског хегемона чија се доминација све до почетка XX века протеже на значајне делове три медитеранска континента. Опадање и сумрак ове насилне и све ретроградније доминације убрзавају изгон и погроме над аутохтоним становништвом покрајине, која има посебан стратешки значај за одржавање османлијске опресије над већинским хришћанским становништвима европске Турске.

Масовно насиље и репресија над незаштићеним хришћанима током XIX века доводе до најрадикалније промене структуре становништва у корист муслиманске вероисповести, која у периоду после Берлинског конгреса 1878. достиже већину на већем делу Косова и Метохије. Иако непотпуна и оквирна, некад и контрадикторна, сведочења европских географа и путописаца, дипломата и обавештајаца пружају за оно време уверљив преглед тих убрзаних принудних промена на штету аутохтоног хришћанског српског становништва. Исламизација под притиском зулума и погрома, потом и арнаутизација српских муслимана одвијају се под таласима насиља током принудне, као и спонтане размене становништва крајем XIX века. Тим путем Косово и Метохија, као и шире подручје Старе Србије, доспевају у жижу интернационализације Источног питања, које заокупља европску јавност и дипломатију све до избијања балканских ратова.

Аустроугарска и бугарска окупација (1916–1918) доводи до поновљених таласа насиља и прогона српског становништва под ударом организованог насељавања Албанаца из Албаније. Између два светска рата успостављена је делимична равнотежа српског и југословенског према албанском и муслиманском становништву Старе Србије и Косова. Знатно више него у другим деловима Краљевине СХС, аграрна реформа и исељавање муслимана и Албанаца у споразуму са Турском стварају тензије и доводе до отпора беговата и албанских фисова. Током Другог светског рата фашистичка и нацистичка окупаторска

власт организује масовну депортацију и погроме против Срба и осталих досељеника у циљу стварања Велике Албаније према програму Призренске лиге из 1878. и 1943.

Као великоалбански национални програм, Призренска лига прокламује императив Албанаца да живе у једној националној држави упркос томе што на значајним деловима пројектоване територије представљају мањинско становништво. Овај мегаломански пројекат било је могуће наметнути српском и грчком становништву искључиво подршком великих сила, које су војном агресијом спроводиле окупаторске репресије и етничко насиље над осталим балканским народима.

После турске, аустроугарске и бугарске, италијанске и немачке дуже или краће окупације, највећа промена структуре становништва на штету српског елемента на Космету дешава се у време комунистичке једнопартијске етнократуре. Савезни устав 1974. године намеће прећутну федерализацију Србије у корист албанске партијске врхушке на Косову и Метохији. За свега двадесетак година преполовљује се удео Срба и Црногораца који под притиском дискриминације и насиља напуштају своја огњишта, док се број Албанаца удвостручује. Све гласнији и насилнији захтеви за стварањем друге албанске државе воде стварању нове велике или такозване природне Албаније.

Броз се определио за оригиналнији начин култне доминације него Стаљин, он је битно унапредио једнопартијски начин владавине. Брозово решење националног питања се показало као неочекивано ефикасно, уместо стереотипног *divide e impera*, он примењује правило – сви против једног, нешто као Лилипутанци са Гуливером. Такав патент не би имао велике изгледе на успех без неизбројних преданих сарадника из тог једног народа. Они су свој задатак извршавали доследно и бескомпромисно, острашћено и фанатично до самозаборава, као да су свој народ мрзели попут оних који су му били одвајкадашњи крвници. Попут њиховог харизматичног вође, они су извршавали дирек-

тиве Коминтерне, док је он био задојен аустроугарским говором конфесионалне и расне мржње. Зазирао је од Срба јер је знао да само они могу одлучујуће угрозити његову аутократију. Они који би понајмање одступили са његовог пута и наума, макар то тек намеравали, били су неопозиво скрајнути или елиминисани. Само доследни извршиоци могли су опстати, по цени која је неминовно испостављена као коначни биланс његовог „лика и дела“: комадање државе која је настала као наследница Србије и њено свођење у границе одређене диктатом Берлинског конгреса.

Брозов модел аутократије – сви против једног – показао се као успешан, до те мере да је преузет од „међународне заједнице“ када се указала прилика за довршавање његовог дела у демонтирању „версајске“ и хладноратовске федерације.

Слом једнопартијских „народних демократија“, позна и ратна транзиција Брозовог наслеђа, селективна арбитража и војне интервенције евроатлантског савеза иду у правцу остварења програма прве и друге Призренске лиге, стварању друге албанске државе на простору српске јужне покрајине, као најважнији део фараонског пројекта стварања велике или „природне“ Албаније.

Стратегија ослонаца на велике силе и окупаторске хегемоне даје предност насиљу које доводи до стварања етнички хомогенизованих територија и парадржавних творевина под окриљем оркестриране међународне, медијске и војне логистике. Најмоћнији војни савез у историји се афирмише као извршитељ наслеђа насилних и тоталитарних окупационих сила, као и једнопартијског волунтаризма у служби великоалбанског ултранационалистичког пројекта. Суспензијом међународног права и регулативе Уједињених нација настаје провизоријум привидно контролисаних кризних подручја која се пре или касније могу показати као конфликтна жаришта са тешко сагледивим последицама.

Иредентистичка идеологија албанског национализма претња је стабилности за готово све балканске земље – мафиократски

протекторат је темпирана бомба за европску безбедност. Неограничена подршка таквој творевини пролазна је гаранција за њену одрживост.

Завршни подухват етничког чишћења стотина хиљада неалбанског становништва продужава се отимањем непокретности, отуђењем својинских права и масовним фалсификовањем катастарских аката. Како би се замели последњи материјални сведоци етничких насиља и изгона, скрнавe се и уништавају гробља и преостали трагови прогнаника. Преостаје још да се изврши преотимање најважнијих делова културног и духовног наслеђа да би освајачки насилни наум био употпуњен, уз безрезервну међународну дипломатску и осталу логистику сада већ бившег глобалног хегемона.

Све огољенија суспензија демократских институција и ширење зона без правне сигурности пратећа су појава самопроглашеног права ингеренције и западних војних интервенција.

Живот у енклавама преосталог српског народа на Косову и Метохији сведочи о сумраку глобалног модела цивилизације, као и све бројнији зидови којима се ограђују њене припаднице без државних граница. Изгон преосталих мањина и подршка мафиократском протекторату сведоче о беспућу самопрокламовање међународне заједнице. Уцене о признању територијалне отимачине остају као сведочанство најмањег заједничког именитеља регионалног, европског и глобалног хегемона.

Земље и народи чија историја и сећање не сежу даље од једног или два века могу се заварати надмоћношћу сопствене самовоље и насиља. Жртве вековног, тако и савременог најбруталнијег етничког насиља, које се неспутано одвијало у служби великих хегемона и чије се последице утемељавају од стране савременог моралног монопола, имају исконско морално право на истину о својој прошлости. Очување духовне и културне баштине од етничке узурпације и пристрасне ингеренције је неotuђиво право њених баштиника.

Одговорност за спровођење геостратешког авантуризма под привидом међународне арбитраже и хуманитарне интервенције није могуће приписати само балканским удеонцима и учесницима, још мање само једном од њих, најмање жртви амнестираног безакоња. Као и пре једног века, велике силе ће се, пре или касније, по свему судећи, суочити са последицама, историјском, моралном и правном одговорношћу за одлучујући удео у дестабилизацији и етноцентричкој контаминацији једног од најосетљивијих делова Европе и света.

Београд, 8. октобра 2015.
Проф. др Бошко И. Бојовић

КОСОВО И МЕТОХИЈА

ЕТНИЧКО НАСИЉЕ У СЛУЖБИ ДОМИНАЦИЈЕ ВЕЛИКИХ СИЛА

САДРЖАЈ

УМЕСТО ПРЕДГОВОРА	
КОСОВО И БАЛКАНИЗАЦИЈА ЕВРОПСКОГ ПРОСТОРА	7-14
КОСОВО И МЕТОХИЈА ДО ВЕЛИКЕ СЕОБЕ	15-51
Српски средњи век	16
Први векови османлијске управе	37
КОСОВО И МЕТОХИЈА (крај XVII-XX век)	53-333
Етничко насиље у служби доминације великих сила	
ОД ВЕЛИКИХ СЕОБА ДО БАЛКАНСКОГ РАТА (крај XVII–почетак XX века)	55-138
Велике сеобе и егзодуси	58
Век ослободилачких покрета и ратова (XIX век)	78
ОД ОСЛОБОЂЕЊА ДО НАТО АМПУТАЦИЈЕ (1912-1999)	139-335
Време Краљевине Југославије	154
У једнопартијској федерацији	181
Гласност у сусрет наглих промена	234
”Смрт Европе” и сумрак цивилизације	319
КОСОВО И ЗАПАДНИ БАЛКАН	335-402
Питање регионалне стабилности и европске безбедности	
Мафиократија и глобални беспоредок	337
Од историјске до политичке демографије	357
У регионалном геостратешком контексту	387
НАДМОЋ ЛАЖНЕ САВЕСТИ	401-419
Рат за глобалну доминацију води глобалном рату	
БИБЛИОГРАФИЈА	421

НАДМОЋ ЛАЖНЕ САВЕСТИ рат за глобалну доминацију води глобалном рату

*Пошребa за сазнањем и воља за доминацијом
основне су особине зајадне цивилизације.*

Жан-Мари Доменак

Мир се не одржава силом него љавичношћу.

Џон Лок

Ако се допусти претпоставка да тежњу за сазнањем не би требало приписивати само једној цивилизацији, ма како она била доминантна и монополистичка, остаје воља за доминацијом као оно што издваја западни модел од осталих култура, цивилизацијских целина и друштвених образаца. Глобализација и други интеграциони процеси у новије време се све више испољавају не само као потенцијално или непосредно насилно и једнострано наметање једног модела него и као историјски процес који би се одвијао спонтаним усвајањем путем консензуса. Однос између европске и евроатлантске интеграције најексплицитније одражава притом својеврсну дихотомију која све више доводи у питање процес глобализације на основу јединственог западног модела. Као економски и политички процес, приступ ЕУ тако се одвија на основу консензуса између земаља чланица и кандидата, што подразумева споразумно усвајање и примену нормативног система Уније. Приступ војном савезу наслеђеном из времена Хладног рата и блоковских конфронтација разликује се од приступа цивилној и економској ЕУ, што је последица разлике у природи ова два

међузависна савеза. Независно од тога што све чланице ЕУ нису и начелно не морају бити и чланице западног војног савеза, транспарентност у стратегији ове две велике организације није сасвим експлицитна. Није, наиме, прецизно одређена врста приоритета или субординације између ове две институције. Овакве недоумице се јављају највише на рубним подручјима ЕУ, где се уобичајена цивилна норматива подређује стратешким потребама војног савеза. На тај начин се земље недовољно припремљене за европске интеграције по скраћеном поступку примају или пројектују за приступ ЕУ, што у кризним периодима може имати веома ризичне и критичне последице.

Дужничка криза доводи у питање опстанак једне од чланица ЕУ у њеној монетарној заједници, чиме се успут на маргинама те кризе без преседана отварају и неке наизглед споредне недоумице. Тако случај слепих путника еврозоне, Косова и Црне Горе, намеће питање политичких приоритета и кохеренције европског монетарног и привредног система – питање да ли та економска и нормативна унија има сврху и циљ по себи или је више инструмент и продужена рука евроатлантског војног савеза? Ако непоштовање одређених економских, фискалних и других норми може довести у питање опстанак Грчке у еврозони или чак у ЕУ, како је могуће, са којим монетарним покрићем, на мала врата, незванично и без усаглашавања, давати предност земљама које су далеко испод свих важећих европских стандарда над оним чланицама ЕУ које уз велике напоре и одрицања годинама стоје у реду за приступ еврозони?

Као маргинални пример недоследности у примени сопствених стандарда и инструментализације економских и цивилних интереса у циљу постизања стратешких и војних предности, постојање „слепих путника“ еврозоне, за чији случај огромна већина Европљана нема готово никакве представе и сазнања, све више обесмишљава предност доминације силе над владавином права, чије наметање увелико ствара све

веће отпоре овом первертираном систему монопола моћи и постдемократске нетранспарентности. Потреба за прерасподелом и равноправношћу, равнотежом и стабилношћу, као тежња за мање привилегија и недоследности, није компатибилна са логиком монопола и доминације.

Како утемељивачко начело супсидијарности већ годинама престаје да се примењује у демократијом све дефицитарнијој ЕУ, тако и закон надмоћи потискује равноправност и консензус сагласја као правило демократске процедуре.

Демонтажа југословенског федерализма била је незаменљив експериментални полигон за дисциплинске мере које је требало демонстрирати Балканцима који разумеју једино језик силе – како се учио амерички председник из штива његовог омиљеног ментора, новинара Роберта Каплана. Када се дисциплиновање примењује у оквиру еврозоне по истом обрасцу – сви против једног – огледни кунић је изгледа могао бити само са Балкана.

Теза америчке ауторке Мадлен Шејн да је образац обојених револуција настао на истом експерименталном полигону, неминовно упућује на узрочно-последичну везу разрађивања полуга моћи у служби геостратешких манипулација. На том трагу је и пример Украјине као пројекта са двоструком добитничком логиком: ако и та обојена револуција прође, био би то корак даље ка опсесивној доминацији над евроазијским простором; ако не прође, ето још боље прилике за даље јачање војног буџета и све већу потребу за јединим и најмоћнијим војним савезом. Овако агресивно и первертирано схватање односа снага у међународним односима може водити само даљим отпорима, конфронтацијама, регионалним и глобалним конфликтима. Док се у равни економије односи снага све више мењају на штету Запада, где дужничке кризе, рецесија, дезиндустријализација и демографски дефицити доводе до све већих социјалних и популационих дебаланса, плима глобалне доминације западног модела претвара се у осеку и изолацију цитаделе у опсади.

Немоћна да се ефикасно и концептуално суочи са избегличком кризом са југа, ЕУ неће бити у стању да заустави на својим границама гладну и невољну Африку и Азију. Не треба заборавити да су западне војне интервенције на одлучујући начин допринеле дестабилизацији и растућем хаосу у земљама Блиског и Средњег истока, као и у северној Африци.

Латинска Америка није више споредно двориште, марионетски полигон њеног северног сценографа, Африка се диже из пепела постколонијалног дебакла уз помоћ кинеских инвестиција без условљавања и псеудодемократских диктата. Хуманитарна паралажа може још увек да прође само у случајевима кад обезбеђује предности у надмоћи једне етничке групе над другом или мањине над матичном државом. Стога се и примењује кад се укаже прилика, иако са све неизвеснијим исходом. Последице хуманитарних или превентивних војних интервенција на широким подручјима исламског света попримају размере које њихове починиоце доводе до непремостивих претњи и изазова. Воља за доминацијом, надменост и авантуризам самопроглашених господара човечанства представљају све већу претњу за будућност планете. Они који су највише учинили за угрожавање биосфере најмање су спремни да уложе или учине уступке за санирање еколошког колапса ако га је још увек могуће зауставити. Глобални предатори који су покренули највећи број ратова, који су одговорни за смрт стотина хиљада недужних цивила, који подижу све нове зидове срама и опресије, одузимају сва права једнима да би их потом октроисали насиљем насилницима, који без устезања крше све законе човечности, суде другима на судовима које не признају за себе, млатарају једним резолуцијама УН, док друге крше без мере и зазора, намећу силом и уценама другима једнострану морални монопол и стандарде које сами најмање поштују, представљају опскурну страну духа доминације која води у неповрат. Све док та тамна страна западног моралног и свеколиког монопола не буде јавно

идентификована, жигосана и изопштена, биће све мањи број оних који одлучују о све већем броју подређених и обесправљених.

Инфантилизација јавног мњења преко сервисирања лажне савести губи на кредибилитету како се умножавају скандали меркантилистичких центара моћи. Фабрика снова са Западне обале нема више монопол мултимедијалног утицаја, иако је још увек једна од најјачих полуга масовне супкултуре. Мрежа дезинформација, као глобална служба информативног условљавања и спиновања, више није без конкуренције. Свет се усложњава, еволуира и све мање даје одређивати путем мистификаторских пројекција.

Одговорни за све веће удаљавање не само од прокламованих вредности него и од вредности природне и исконске етике, постдемократски мистификатори не желе да се суоче са стварношћу која није повољна за доживљај света као објекта доминације. Мистификација и аутомистификација не могу имати неограничен рок трајања. Оне подривају систем који се одржава и репродукује производећи лажне представе и једностране пројекције. Слично је било са комунизмом, на који по методама и мистификацијама неолиберални поредак све више наликује, као две половине јабуке. Обневидели од надмености и надобудности, идеолози и лидери неолиберализма превиђају да би се њихов монопол моћи преко ноћи могао срушити као кула од карата, као што се догодило с његовом комунистичком антиномијом. Све веће бешчашће и бескрупулозност, манипулације и претензије услов су да се такав епилог што скорије и догоди. Када „мегафон постане важнији од трезвености“, како се сликовито изражава Сајмон Џенкинс, колумниста британског *Гардијана*, поводом преокрета у односу снага у међународним односима, та врста епилога постаје све извеснија.

Западни модел остаје и даље доминантан и поред све веће дистанце и отпора који се око њега образују. Медијски монопол

и медијатизација наметања одговорности жртвама асиметричних сукоба, која одвраћа пажњу од покретања ратних авантура и хуманитарних интервенција, током времена неминовно губе на уверљивости. Судови под формалном патронажом УН, теледириговани од хегемонског упоришта моћи, дају привидни правни оквир са истоветном наменом. У циљу замене теза и одговорности незаменљив је предодређени кривац у појединостављеној режији Хашког трибунала, у складу са правилом: „сваки је ратни подухват нелегитиман осим ако га покреће западни хегемон”, или „сваки је оптужени невин све док се не докаже да је Србин“.

„Можете лагати све људе неко време и неке људе све време, али није могуће обмањивати све људе све време“, ова досетка, која се обично приписује Абрахаму Линколну или Винстону Черчилу, указује на свест о думетима глобалне манипулације, која је по свој прилици њеном аутору била добро позната. Манипулација лажне савести достигла је глобалне размере, које у све већој мери прете њеним починиоцима. Без иоле равноправног опонента, овај монопол медијске контаминације има неминовну пратећу појаву аутомистификације, која доводи до губитка везе са реалношћу и раскида са критичким духом. Самоувереност и самодовољност мистификације води на тај начин ка самоизолацији и колизији самосвести у односу на остатак човечанства, које постаје имуно на стереотипизирану манипулацију. Постојећи монопол савести је у најкритичнијем стању када наизглед постиже највећу глобалну подршку, јер истовремено има најмању моћ критичности, као и највећи степен сужене свести. Од глобализације до изолације доспева се за само један корак, који је потребан да се монопол претвори у аутизам самоизолације.

Узрочно-последична веза унутрашњих и међународних конфликта у претходним деценијама јасно указује на сложеност и хијерархију одговорности, која је готово по правилу у дија-

метралној супротности са стереотипима које доследно намећу хегемонски режисери лажне савести.

Демонтажа Југославије којој је „међународна заједница“ – у стварности западни војни савез – на одлучујући начин допринела, била је повод за преседане који имају све изгледе да одређују будућност међународних односа. Западни савез је себи доделио право да арбитрира у унутрашњим кризама и конфликтима под хуманитарним мотивацијама и без мандата УН, који се показују као изговори за спровођење једностраних интереса. Као пратећа појава војног интервенционизма, један од идеолога ратне инструментализације хуманизма, „ратник за мир“, како је себе прозвао, по правилу ратних заслуга бива награђен местом првог гаулајтера НАТО протектората на Косову. Хуманитарни интервенционизам је довео до низа ратова са више стотина хиљада жртава, за које још увек нико не сноси политичку и кривичну одговорност. Од Југославије до Блиског и Средњег истока, западни савез је на тај начин одговоран за низ зона нестабилности, чије су последице тешко сагледиве – од хуманитарних са милионима избеглица које воде ка новој сеоби народа, све до геостратешких последица самовољних преседана, као што је стварање НАТО протектората. Тако и „арапска пролећа“, која се претварају у „арапске јесени и зиме“, и дестабилизација читавих региона носе обележја исте демагошке методологије, као осведочена средства наметања неравноправности и доминације. Постдемократски олигархијски беспоредак, који се самопроглашава за најуспешнији и једини постојећи друштвено-економски и политички модел, наилази на све више унутрашњих оспоравања, док у међународним односима настају све већи фронтови отпора против насилне и „меке“ доминације. Процес демистификација и отпора води ка самоизолацији све усамљенијих орвеловски хуманитарних доминатора.

Устав из 1974. и слом једнопартијског федерализма 1989. без сумње су најважнији разлози дуготрајне агоније Југославије (1991–2006). Устав 1974, који је донет под руководством Едварда Кардеља, ослабио је овлашћења федерације у корист републичких и покрајинских врхушки до мере којом је преовладао конфедерални облик државне заједнице. Слом источноевропског комунистичког модела, из којег је настао и југословенски једнопартијски федерализам, лишио је СФРЈ, са изузетком ЈНА, последње структуре која је још увек могла одржавати лабаву југословенску заједницу. Распад СКЈ и демократска транзиција комунистичких партија у западни модел вишепартијског парламентаризма доводе до демонтаже Југославије према границама насталим на заседању АВНОЈ-а 1943. године. ЕЗ и САД, као западне силе које су путем међународне арбитраже руководиле целокупним процесом распарчавања државне заједнице створене на исходишту Првог светског рата, усвојиле су административну поделу АВНОЈ-а као основу за стварање нових државних заједница и међународних граница, које су на тај начин признате у духу јединственог примера правног лицемерја. На референдумима који су расписани у републикама дата је предност праву на самоопредељење, док су права новонасталих мањина које су желеле да остану у заједничкој држави грубо игнорисана и погажена, чиме је демонстрирана пракса двоструких стандарда и дискриминације једног на штету другог права на самоопредељење. Срби у Хрватској и у Босни и Херцеговини били су лишени права на самоопредељење, док је то исто право на стварање другостепене државности признато Албанцима на Косову. Подршка Србије праву Срба који су били већинско становништво на деловима заједничке државе није била прихваћена од стране западних савезника, који су потом извршили оружану агресију на СР Југославију да би омогућили насилно одвајање једног дела њене територије у корист албанске етничке мањине, која се наслања на националну

државу Албанију. Као што је Босна и Херцеговина подређена опредељењу мањег дела њеног становништва, Косово је претворено у међународни протекторат под војним патронатом НАТО савеза, у служби наркократије, по цену најбруталнијег насиља и етноцида, етничког чишћења и стварања етнички чисте мафиократске државности.

Хуманитарна и демократска реторика била је у првом плану као заштитни образац за стратешке интересе савеза под неумољивим диктатом хегемоније глобалног аутократе.

Демонтирање Југославије на начин како је спровођено пружало је незаменљива преимућства афирмацији једностраног волунтаризма у циљу одржавања војног савеза који од ЕУ чини продужену руку јединог хегемона преосталог после краја Хладног рата. Сваки пут када би ЕЗ или ЕУ показала неефикасност и несугласност у њеним сложеним процедурама одлучивања, НАТО је као инструмент моћи добијао на значају и утицају. Тако су војне интервенције 1995. и 1999. представљале изузетно значајне преседане за неупоредиво претежније савезничке ратне циљеве у другим деловима света. Редослед потеза је ишао провереним поступком: стигматизација, дехуманизација противника у циљу припреме „хуманитарне“ или превентивне војне агресије, у којој је потребно учешће што већег броја савезника, дестабилизација – крајње асиметрична ратна интервенција. Број цивилних жртава, коришћење касетних бомби забрањених међународним конвенцијама и изотопа уранијума, дестабилизација региона и остале импликације „креативног хаоса“ спадају у „коллатералне штете“, за које нема ни суда ни закона, док се хуманитарна реторика бави наредним пројектованим жртвама и жариштима. Асиметрични сукоби се могу подстицати, фокусирати и инструментализовати, да би постали повод за још асиметричније ратне авантуре, за чије последице нема правних последица и одговорности. То је осведочена и уходана методологија успостављања и одржавања

сада већ овешталог „новог светског поретка“, која је на простору „западног Балкана“ имала своје најзахвалније авангардне оперативне полигоне.

Прекретница у симулирању непријатеља

Као повод или изговор за важније улоге, војна агресија против СРЈ, коју је НАТО извршио позивајући се на хуманитарне ратне циљеве, представља преседан и прекретницу у међународним односима, у првом реду кад је у питању рецидив Хладног рата и однос САД према Русији. Транскрипт разговора између председника руске владе и америчког потпредседника, кад Примаков наређује пилоту да врати свој авион који је прелетао Атлантук, стварно и симболично означава прекретницу у односима две земље у освит почетка бомбардовања СРЈ. Одбијање Јевгенија Примакова да посети Вашингтон у време кад бомбе и томахавк ракете засипају једну европску земљу без мандата УН било је најмање што се могло очекивати, иако је дипломатија САД све учинила да руског премијера навуче на танак лед својеврсног саучесништва у злочину против мира без преседана од краја Другог светског рата. Током телефонског разговора Примаков чини последње покушаје да уразуми америчког потпредседника, који упорно рецитије хуманитарну мантру као одлучујући и једини аргумент, док руски државник понавља да ће преговори у сваком случају морати да уследе као једини рационални начин регулисања сукоба¹³⁵. После симулакрума преговора, којим је требало маскирати ултимативно наметање војне интервенције НАТО снага на Косову, тешко је било разазнати разлику између средства и ратног циља америчке политике. Без мандата УН и са доследним и експлицитним противљењем Москве, ратна агресија НАТО снага означила је крај постхладноратовског периода и почетак „хладног мира“,

¹³⁵ *Политика*, 30. јул 2015.

како је прозвано ново одмеравање снага у међународним односима. Неуспех у придобијању поверења Русије, како су то назвали неки западни посматрачи, за ратне циљеве западне алијансе, са временском дистанцом пре би се могао назвати неуспех понижавајуће преваре и потчињавања Русије као услова за доминацију над Евроазијом, недосањаним сном америчке освајачке стратегије. Сва хуманитарна реторика ипак је била претанка шарена лажа за остваривање тако далекосежних и, како се од тада све више показује, недостижних циљева глобалне доминације.

Најмање хиљаду година, од раног средњег века до друге половине XIX века, Срби су аутохтоно становништво Косова и Метохије, на чијем простору представљају изразито већинско становништво. Три века етничког насиља, погрома, проверавања под принудом, отимачине и масовних злочина, било је потребно да се српска већина од преко 90% претвори у мањину под притиском освајања и демографског притиска из суседне Албаније. Овај историјски процес дугог трајања по правилу се дешава у непосредној служби доминације великих сила, Турске, Аустроугарске, Италије, Немачке, све до актуелног глобалног, као и регионалног хегемона. Најбољи доказ рушилачког карактера албанског освајања Косова и Метохије јесте стање културне баштине на простору на коме албански елемент није успео да сагради ниједан споменик вредан историјског културног наслеђа. Као једини изузетак може се сматрати Синан пашина џамија саграђена у време турске доминације од камена за ту сврху разрушеног манастира Светих Арханђела код Призрена. Кулминацијом насиља и безчасћа, најдрагоценије сведочанство српског средњевековног културног и духовног континуитета може вољом УНЕСКО прећи у надлежност њених, како вековних, тако и дојучерашњих рушитеља. Чланством у овој агенцији прејудира се притом улазак Косова у Уједињене

нације. Лобирањем, притисцима и манипулацијом од стране међународних предатора, ове међународне установе губе на тај начин смисао и сврху свог постојања. Отуђење културног наслеђа, стварно и симболично затирање и самих трагова постојања српског народа на Космету, јесте антицивизацијски чин којим такозвана међународна заједница означава отсудни акт свог рушилачког беспоретка. Војна агресија 1999 и скандал препуштања културног блага његовим плчкашима и рушитељима јесте климакс колико и почетак краја најсрамније доминације.

Крај Хладног рата и нестанак Варшавског пакта доводе до сасвим новог стања у међународним односима. Нестанак војне и стратешке противтеже ставља западне силе и њихов савез у позицију без преседана у новијој историји. Без кредибилне претње и такмаца у трци за доминацију остаје само један партнер. Само одржање савеза у тим условима повремено се доводи у питање јер се не види јасна сврха његовог постојања осим доминације једине преостале велике силе — у недостатку претње и противника — у првом реду над сопственим савезницима. Несразмерни војни апарат са одржавањем стотина хиљада војника у базама у западној Европи, у првом реду у Немачкој, и стотинама војних база у другим деловима света не може имати више сврху и намену као у време Хладног рата. Колосални војноиндустријски комплекс не може због недостатка противтеже и безбедносне претње бити доведен у питање. У недостатку стварне опасности, његову сврху и намену могуће је стога оправдати једино фабриковањем имагинарних или стварних противника и непријатеља, макар они и њихова претња били у енормној несразмери са војним потенцијалом НАТО пакта и његовог војног и политичког хегемона. Најкраћи пут и најлакши начин намеће се на најосетљивијем делу Балкана, на коме је одвајкада било најлакше креснути варницу под његовим пословичним буретом барута. У томе су најбољи сарадници и

савезници рецидива Хладног рата били главари југословенских нациократија, од којих су неки били већ увелико припремљени за свој посткомунистички крешендо.

Уједињењем Немачке и стварањем на тај начин дебаланса какав је већ два пута у Европи XX века довео да светских ратова настаје распоред снага који намеће потребу за одржавањем контроле у виду савеза са све доминантнијим лидером овог континента. Подршком новом европском хегемону и толерисањем компензације његових ресентимана из два светска конфликта постиже се његово везивање за западни савез и посредно појачана контрола над осталим савезницима. Доминаторске мотивације европског и глобалног хегемона достижу највећи ступањ консензуса управо на простору јужне српске покрајине.

Етничко насиље у служби великих сила вековима је било полуга доминације на Балкану, где се пречесто пројектовала судбина Европе и света. Нараштаји не само једног народа на том простору плаћали су највећи данак суза и крви, дискриминација и понижења од стране надмоћи, као полигон надметања у доминацији инквизитора савести и права јачег, коме закон лежи у средствима уништења људи, прекрајања граница и демонтаже државних институција и друштвених заједница. У предвечерје Великог рата међународна комисија Карнеги фондације, састављена од представника великих сила, изриче суд да није упутно жигосати жртве балканских ратова као народе који су починили непојамне узајамне злочине, већ да би требало осуђивати оне који су вукли конце Источне кризе, били у могућности да спрече њен крвави расплет, а да то нису хтели учинити. Берлински конгрес 1878. и регулатива тадашње „међународне заједнице“ (тј. великих сила) у циљу поделе интересних зона у духу надметања њихових геостратешких интереса створили су услове за расплет који нису желели да предвиде и чији коначни исход неки историчари називају „трећим балканским ратом“, као еуфемизмом за назив Првог светског рата, чије је потоње исходиште био и Други глобални рат.

Дебалансом насталим по престанку Хладног рата, као и рецидивом европског хегемона, настанком услова за нове распореде моћи и одмеравања снага, Балкан реактуелизује улогу сеизмографа међународних односа. У равнотежи снага као услову стабилности у Европи, Југославија је после светских ратова имала значајну улогу, посебно као језичак на ваги између супротстављених блокова. Нестанком једног од такмаца за доминацијом, као европска држава средње величине на веома осетљивом географском положају она губи дотадашњу геостратешку намену и постаје, на донекле сличан начин као некад Чехословачка, прва жртва нове евроатлантске конфигурације. На меком трбуху Европе и ЕУ њени се делови крчме по линији развајања утицаја у трци за доминацијом између новог европског и евроатлантског хегемона, истовремено водећих евроатлантских партнера и ривала. Потреба за равнотежом уступа место трци за доминацијом у једнообразном свету, где једностраност и једноумље укидају потребу за непристрасношћу и слободом избора. Постдемократска бирократија рангира новостворене протекторате и демократуре по мери своје морално-политичке подобности као новоприспела тржишна проширења. Демонтирање југословенског простора врши се притом по критеријуму етноцентричних посткомунистичких административних граница са одлучујућим уделом посткомунистичких етнократија. Рецидиви националкомунизма и националсоцијализма добродошли су у стварању нове доминаторске конфигурације западнобалканског еуфемизма. Стварање етнички чистих државица и протектората по цену етничког чишћења стотина хиљада аутохтоног становништва, цинично се приписује увек само једној страни у сукобу. Они који су у првом реду предмет и жртва насилне промене вековних етничких структура жигушу се притом као једини виновници масовних насиља и злочина. Оркестрирана медијска хистерија дехуманизује предодређеног виновника и ствара атмосферу

вербалног и колективног линча, легитимише погроме према цивилном становништву само једног удеоника, безмерно преувеличава и инструментализује страдање осталих жртава и страдалника, као повод за остварење рутинских ратних циљева. Равнотежа међу супротстављеним интересима и непристрасност као услов успостављања стабилности и помирења нису више пожељни, јер чиме би се иначе оправдао императив војног савеза? Потребно је, напротив, створити зону одрживе нестабилности, која увек може оправдати његову незаменљивост. Тако се стварају квазидржавни протекторати, чак и кад је то противно вољи већине њихових становника, приватни државни династи, све под заштитом „међународне заједнице“, њених преплаћених и корумпираних чиновника и експерата по критеријуму што мање компетенције. Нарко-картели, трговина људима и људским органима, који се узимају са живих и здравих жртава, небројени етнички мотивисани злочини, шверц оружја и цигарета остају ван циља и домашаја међународне правде, која се и даље бави само једном категоријом оптуженика, по готово искључиво етничком критеријуму. Преношење латиноамеричког синдрома на у том правцу пројектовани западнобалкански простор у духу Монроове доктрине¹³⁶ врши се већ деценијама, док истовремено латиноамерички део света све више измиче контроли глобалног хегемона.

Извештај Карнеги фондације из 1998. даје сасвим једнострану интерпретацију потоњих балканских ратова, за које су сви учесници амнестирани, осим оног коме је у њиховом расплету вољом западног савеза наметнут највећи рачун, који наставља да отплаћује за све њихове последице. Безумном политичком инструментализацијом најосетљивијих појмова,

¹³⁶ Примењена од времена класичног колонијализма, Монроова доктрина обезбеђује монопол доминације на оба америчка континента. Тако су САД проузроковале отцепљење Панаме од Колумбије 1903. године (чији је она пре тога била саставни део) као погодност за копање Панамског канала под условима диктираним од САД.

као што је квалификација геноцида, безобзирно се продубљују антагонизми између изманипулисаних учесника споља и изнутра, подстицаних штићеника и октроисаног дежурног починиоца. На тај начин се осигурава етаблирани алиби за оне који су држали и држе готово све полуге конфликта наменски контролисаног интензитета.

Етничко насиље на Балкану вршено је по правилу у служби великих сила, које су супротстављале балканске народе једне другима, нарочито мање већима, онима који су били у стању да им пруже отпор. Тако је од краја XVII века на Косову и Метохији, матичној области српског народа, његове државности и његове цркве, албанска мањина, као инструмент турске опресије, насилним путем постала већина на етничким насиљем почишћеном простору. За овако радикалну промену етничке структуре становништва била су потребна читава три века најгоре врсте насиља и безакоња, отимања и прогона мирног и марљивог цивилног становништва. Турска до почетка XX века, Аустроугарска и Бугарска у Првом, Италија и Немачка у Другом светском рату одговорне су за масовне и смишљене злочине којима се већинско хришћанско, градско и земљорадничко становништво смањивало и приморавало на исељавање да би се на њихово место насељавали сточари из оближњих албанских планина. Као један од мањих балканских народа, који није имао државну самосталност све до 1912. године, они су били први на услузи завојевачима, којима су пружали ратничке услуге по цену највећих погрома и злочина над незаштићеним аутохтоним становништвом. Комунистичка федерација је једини привидни изузетак који потврђује правило. Једнопартијски тоталитаризам био је до тада најделотворнији у систематској насилној етничкој хомогенизацији, која је на Косову имала најдрастичније методе и последице. Западни војни савез је на најбруталнији начин довршио посао других завојевача као доследни опуномоћеник комунистичке тираније и тоталитаризма.

Као најексплицитнији полигон на овако једностран и самовољан начин пројектоване и етаблиране неједнакости и неравнотеже, Косово и Метохија су најизразитија парадигма доминације без ограничења – одсуства осећаја одговорности за несагледиве регионалне последице, где стабилност Европе не може да се заобиђе. Доминација на локалном и регионалном плану путем етничког насиља, легитимитације безакоња и некажњених злочина, рушења равнотеже у служби глобалне доминације, воде ка последицама које у све сложенијим међународним противречностима, пре или касније, више неће бити могуће контролисати.

Опсесивним страхом од ширења утицаја тада још увек технолошки заостале Русије, својевремена великобританска таласократија је превидела свог неупоредиво опаснијег такмаца у оба светска рата. Непун век касније, злослутно симетрична парадигма се понавља, као регресивна историјска лекција. Најпогубније исходиште за међународне арбитре настаје умишљањем права сопствене надмоћи. Најава расплета остаје на тај начин недокучива за доминацију која не бира средства у спровођењу своје опсесије, да бисмо се неминовно суочили са апсурдном трагиком њених глобалних последица.

Прошло је више од четврт века од када глобални хегемон са његовим суплементима води рат за глобалну доминацију. Надметање без других такмаца води губитку поверења, лажирано такмичење ка стварном заостајању и поразу. Својом лакомисленом стратегијом и лажном савешћу западна хегемонија је убрзала и радикализовала свој неуспех. Све већи раскорак између неумерених амбиција и бекства од одговорности води убрзаном опадању. Само прихватање одговорности за ратне агресије и остале лакомислене геостратешке инжењерије може успорити вртоглаве ескалације које је све теже зауставити. Воља за доминацијом надјачава способност самосагледавања, монопол надмоћи као опсесивна ирационалност и губитак

самоконтроле воде ка глобалном конфликту. Надмоћ коју демонстрира западна хегемонија сразмерна је одговорности за последице њене доминације.

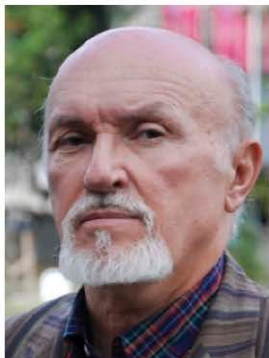
Одржавање глобалне доминације могуће је искључиво путем даљег и све јачег спровођења глобалног насиља и безакоња. Примена те врсте насиља врши се наметањем неједнаких стандарда и инквизицијских масовних хајки, којима се као у римској арени привид солидарности одржава по цену жртвовања недужних. То је осведочени начин контроле маса и доминације над самим инструментима неједнакости.

Самопрокламовани Нови светски поредак, неодвојив од његовог моралног монопола, у најтешњој зависности од геополитичког авантуризма западне доминације, спроводи диктат лажне савести и радикалног лицемерја, самозваног модернитета и свеколике регресије. Независно од политичких режима који су се у њој смењивали за то време, омча условљавања и уцена, недогледног низа пристрасности и понижавања, окрутног штапа и варљиве шаргарепе, стеже се без мере и зазора око готово једине европске земље чије легије нису биле под Стаљинградом када је вођена пресудна битка Другог светског рата. Притеривањем уза зид међународног признања њене насилно отуђене покрајине, та балканска земља се доводи у уцењивачки безизлаз, који је пре или касније баца у наручје Русије и њених савезника. Није тешко уочити којим се и чијим мотивацијама руководи ова врста дискриминације и издвајања на штету једне, давањем предности другим земљама, мањинама и народима. Као потенцијални и најважнији губитник у том покеру непоштених и лажних правила, посустала својим противречностима и истрошена својим себичностима, Европска унија одаје приказ понора, којем се на свом беспућу све више приближава. Поривом доминације удаљује се од својих покретачких и изворних циљева и вредности, све док се не освести у пустоши својих умишљаја. Пре него што она нађе место које јој припада на

шаховској табли међународних односа снага, које настаје иза беспућа глобалог беспоретка, Србију ће на тај начин приволети да одабере сопствену безбедност и истинску подршку на оној страни чије време тек долази.

Београд, октобра 2015.

Бошко И. Бојовић

Бошко И. Бојовић, историчар, филолог, социолог, Редовни професор на Универзитету друштвених наука у Паризу (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales), Редовни Професор на University for Peace and Development established by the United Nations, Београд. Аутор шеснаест монографија и преко 190 научних и стручних публицистичких радова у домаћим и страним научним издањима. Његово научно-истраживачко интересовање обухвата историју средњег века, новог века и савремену историју Балкана, филологију, историју средњовековне књижевности и епске народне књижевности, историју и социологију религије, као и геополитику Југоисточне Европе.

Од раног средњег века до друге половине XIX века, Срби су аутохтоно становништво Косова и Метохије, на чијем простору представљају изразито већинску популацију. Три века етничког насиља, погрома, преверавања под принудом, отимачине и масовних злочина, било је потребно да се српска већина од преко 90% претвори у мањину под притиском освајања и демографског притиска из суседне Албаније. Овај историјски процес дугог трајања по правилу се дешава у непосредној служби доминације великих сила, Турске, Аустроугарске, Италије, Немачке, све до актуелног глобалног, као и регионалног хегмона. Најбољи доказ рушилачког карактера албанског освајања Косова и Метохије јесте стање културне баштине на простору на коме албански елемент није успео да сагради ниједан споменик вредан историјског културног наслеђа. Као једини изузетак може се сматрати Синан пашина џамија саграђена у време турске доминације од камена за ту сврху разрушеног манастира Светих Арханђела код Призрена. Кулминацијом насиља и беззашћиа, најдрагоценије сведочанство српског средњовековног културног и духовног континуитета може вољом УНЕСКО прећи у надлежност њених вековних и дојучерашњих рушитеља. Чланством у овој агенцији прејудуцира се притом чланство Косова у Уједињеним нацијама као завршни чин легализације глобалног безакоња. Лобирањем, притисцима и манипулацијом од стране међународних предатора, ове међународне установе губе на тај начин смисао и сврху свог постојања. Отуђење културног наслеђа, стварно и симболично затирање и самих трагова постојања српског народа на Космету, јесте антицивизацијски чин којим такозвана међународна заједница означава отсудни акт свог рушилачког беспоретка. Војна агресија 1999 и скандал препуштања културног блага његовим плчкашима и рушитељима јесте климакс колико и почетак краја опсесивне доминације са њеним погубним последицама у међународним односима.

Бошко И. Бојовић
КОСОВО И МЕТОХИЈА

Графичка припрема и штампа
ИНТЕРКЛИМА-ГРАФИКА,
Врњачка Бања

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

94(497.115)
341.322.5(=163.41)(497.115)''16/20''
94(=163.41)(497.115)

БОЈОВИЋ, Бошко, 1948-

Косово и Метохија : етничко насиље у служби великих сила / Бошко И.
Бојовић. - Београд : Паидеиа, 2015 (Београд : Интерклима - графика). - 459
стр. ; 21 см. - (Библиотека Призма / [Паидеиа])

Тираж 500. - Напомене и библиографске рефрене уз текст. - Биографија: стр.
421-457.

ISBN 978-86-7448-618-4 (брош.)

а) Срби - Прогони - Косово и Метохија - 17в-21в б) Косово и Метохија -
Иторија
COBISS.SR-ID 218626316